



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor  
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum  
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,  
Coordinatus, Seu Omnes ...**

**Diana, Antonino**

**Lugduni, M. DC. LXXX.**

39. An Sacerdos extra casum necessitatis possit pro deuotione tantum, si non adsit alius Sacerdos, administrare sibi Eucharistiam, secluso scandalo? Idem est dicendum de Diacono, si non adsit ...
- 

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

tholici, neque est qui contrarium infinet, & ratio est eaidens, quam tradidit S. Thomas 3. part. quest. 80. art. 3. 4. & 5. quia extat præceptum diuinum de non recipiendo Sacramentum cum conscientia peccati mortalis, vt constat ex Apostolo 1. Corinth. cap. 11. Qui manducat indigne, indicium sibi manducat. Quem locum in hoc sensu intelligunt omnes ferè Patres Ecclesiæ, & Concil. Trident. sess. 13. cap. 13. Videri potest Cardinalis Bellarminus, lib. 4. de Sac. Euchar. cap. 17. & 18. Diende in hoc casu solum est necessarium adcondere Sacramentum, ne ad manus infidelium deueniat, qui irruenter in illud insurgant, & ad hoc solum in omni Christiano viget obligatio; ergo si in pectore possit abscondere, qua debetur reuerentia, & contritionem eliciendo, ad hoc tenetur. Probatu euidetur consequentia, quia si quis in loco decenti valeret Sacramentum reponere, ad id tenetur, & etiam si in luto non collocare potest, tenetur ad non collocandum; quod autem spurcitiis lutum; quis locus obscenior anima in mortali existente; ergo si possit hanc culpæ tollere facilitatem per contritionem, tenetur omnino ad tollendum. Iterum dico de hoc non posse esse hæsitationem inter fideles, & Catholicos. Alias etiam rationes inuenies apud dictum Hurtradum, & responsiones ad argumenta contrariorum, & ad ea que superius adducta sunt.

5. Nota hic obiter, quod si periculum sit ne Eucharistia pereat, vel male tractetur, potest sumi à non ieiuno, etiam à Laico si alius desit: imò probabiliter potest etiam præsentem Sacerdotem laicum accipere. Ita ex Cardinali Lugo docet nouissimè Pater Hermannus Busebaum Societatis Iesv in Medulla Theol. mor. 1. 3. tr. 3. cap. 2. dub. 2. num. 2.

RESOL. XXXIX.

An Sacerdos extra casum necessitatis possit pro deuotione tantum, si non adsit alius Sacerdos, administrare sibi Eucharistiam, secluso scandalo.

Idem est dicendum de Diacono, si non adsit Sacerdos vel alius Diaconus, qui illi ministrum Eucharistiam ex deuotione.

Et in supr adicto primo casu, præsentem Diacono, an debeat Sacerdos potius Eucharistiam sumere ex manibus Diaconi, quam ex propriis? Ex part. 1. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 42.

§. 1. Negatiuè respondet Pater Pasqualig. in Theolog. tom. 2. disp. 108. sect. 7. n. 36. vbi sic ait: Dicendum Sacerdotes extra necessitatem, etiam si scandalum ablit, non posse per se ipsos Eucharistiam sumere, desumuntur ex Concilio Trident. sess. 13. c. 8. vbi ponit tantum duos modos fumendi Eucharistiam, alterum de manu Sacerdotis, & per seipsum, & hunc coarctat ad Sacerdotes celebrantes. Probatu. Sacerdos non celebrans, & sumens Eucharistiam, sumit tanquam ouis pascenda cibo illo spiritali, & non vt Sacerdos; ergo non potest per se ipsum sumere. Antecedens patet. Quia vt Sacerdos habet tantum duos actus proprios confectionem Eucharistiæ, & ministratorem. Ministratio autem non potest exerceri, nisi sit adiuncta iurisdicctio saltem ex privilegio, aut ex commissione, & proinde dicit exercitium Pastoris in ordine ad oues. Ergo cum Sacerdos sit ouis quando non sumit, vt Sacerdos celebrando, debet sumere vt ouis. Consequens probatur, quia vt ouis dicit ordinem, & subiectionem ad pastorem, à quo pascendus est. Ita ille.

2. Sed ego non recedo ab affirmatiua sententia,

quam olim docui, & me citato tenet nouissimè Leandrus de Sac. tom. 2. tr. 7. disp. 49. 14. & me citato sapientissimus Dicastillus de Sacram. tom. 1. tr. 4. disp. 11. dub. 6. n. 103. cum seqq. Dico igitur non solum in casu necessitatis, verum etiam deuotionis causa, veluti si magna occurrat festiuitas, & Sacerdos sacrificare nequeat: tunc enim optime poterit ex sacratio Eucharistiam accipere, & seipsum communicare. Quia non est necessarium, quod minister huius Sacramenti sit (sicut in aliis) distincta persona à suscipiente: ergo cum ipsemet Sacerdos sit proprius huius Sacramenti Minister, optime poterit se ipsum communicare.

3. Deinde in Concilio Nicæno 1. Can. 14. conceditur, vt Diaconi etiam extra necessitatis articulum, possint absente Sacerdote communicare Sacerdos autem est ordinarius minister huius Sacramenti, & simul est Diaconus, atque adeo potiori ratione hoc facere poterit, nec apparet aliquod ius contrarium, vt probat Dicastillus, penes quem etiam inuenies responsionem ad argumenta, quæ supra in sui fauorem adduxit Pasqualigus: & idè præter Doctores supra, & à me alibi citatos hanc sententiam tenet Martin. de San. Ioseph. in mon. conf. tom. 1. lib. 1. tr. 5. de part. n. 7. vbi sic ait: Quando los Sacerdotes, que no celebran, quisieren comulgar por deuotion, se podran dar sinismos el Santissimo Sacramento, sino ay otro Sacerdote quo se le de, ni aya peligro de escandalo. Idem tenet Castrus Palaus tom. 4. tract. 21. punct. 18. num. 10. sic asserens: Dixi legem consuetudine introductam, ne quis extra Missæ sacrificium sibi Eucharistiam ministraret. At hæc lex non est eo rigore recepta, quin vrgente aliqua rationabili causa, tamen non extrema omitti possit. Quocirca Sacerdos infirmus, qui celebrare commode non potest, poterit cessante scandalo è sacratio Hostiam consecratam sumere, cum non adsit alius, qui ministret, quia non in alienam personam, sed in propriam iurisdictionem à Christo datam administrandi Eucharistiam exercet. Neque in hoc Sacramento opus est, ministrum à suscipiente distingui, patet in die Parasceue in quo Sacerdos seipsum communicat, tamen non consecrat. Ita Palaus.

4. Cui etiam adde doctissimum Amicum in curs. theol. tom. 7. disp. 31. sect. 2. num. 39. cuius hæc sunt verba; Extra verò articulum mortis, vel ad præceptum Ecclesiasticum adimplendum, vel sola deuotionis causa, probabilior opinio fert, posse Sacerdotem & Diaconum absente Sacerdote, si nullum sit scandalum, seipsum communicare. Et colligitur ex Concilio Nicæno 1. Can. 14. vbi conceditur Diacono, absente Presbytero, facultas seipsum communicandi ex præconsecratis, nulla mentione facta de mortis articulo, vel periculo. Idem à fortiori licebit Sacerdoti, si vel celebrare non possit, vel non habeat omnia ad celebrandum requisita, nullusque alius Sacerdos adsit. Hæc Amicus, vt remaneat satis firmata contra Pasqualigum nostra sententia.

5. Et hanc opinionem contra Fagundez, & Præpositum putat Leand. vbi supra q. 15. etiã procedere Ref. & §. si in prædicto casu adsit Diaconus, possit enim Sacerdos se ipsum propriis manibus communicare.

6. Primò, quia Sacerdos est minister ex officio. Secundò, quia Sacerdos debet seipsum communicare, quando Diaconus tempore mortis illi Eucharistiam defert. Ergo etiam poterit in nostro casu seipsum propriis manibus communicare. Ita ille.

7. Sed quidem dubium est, an præsentem Diacono debeat Sacerdos potius Eucharistiam sumere ex manibus Diaconi, quam ex propriis? Ex doctrina Vasquez videtur sequi, quod tunc potius deberet ex manibus Diaconi, docet enim, quod deferente Diacono

Sup. hæc deuotione figuranter in Ref. 2. not. præteritæ, in eodem §. vi.

Sup. contento in hoc, & seq. §. infra in Ref. 65. & lege doctrinam alterius eius primæ not.

Sup. hoc in Ref. seq. §. not. seq.

Sup. hoc in Ref. seq. §. Observat. & infra in Ref. 66. §. vi.

Sup. hoc in Ref. 101. §. Nota in principio Ref. §. & restat not. in Ref. & in co. 1. n. 1. lege §. Sed quid Ref. 74.

Sup. hoc in Ref. seq. §. 1. & infra Ref. 66. §. vi. n. 1. cur. in §. penult. in. Et tandem Ref. 66.

Diacono Eucharistiam Sacerdoti infirmo, etiam si Sacerdos possit propriis manibus, deberet tamen potius ex manibus Diaconi communicare: Vnde idem diceret, si Sacerdos non possit celebrare, & veller nonnunicare, vel ad præceptum implendum, vel deuotionis causa, & non adesset nisi Diaconus.

Sup, hoc in Ref. 1. not. præterite, & magis latè infra in Ref. 64.

8. Oppositum autem colligitur ex Durando in 4. distinct. 13. quæst. 4. num. 7. & Suarez disput. 72. sectione 3. affirmantibus, in eo casu debere Sacerdotem infirmum propriis manibus, si possit Eucharistiam sumere. Quod mihi probalius est. Etenim decentius est, vt Sacerdos propriis manibus consecratis Christi Corpus sumat, quàm permittat illud sibi ministrari manibus Diaconi non consecratis. Cùm enim nulla sit indecentia seipsum communicare: nam licet in reliquis Sacramentis requiratur distinctio personarum, ministrantis, & suscipientis, in hoc tamen nulla requiritur inter ministrantem, & suscipientem distinctio; & cùm ex alia parte maior sit reuerentia huic Sacramento debita, vt illud non nisi consecratis manibus Sacerdotis contrectetur, congruentius erit in eo casu potius suis, quàm Diaconi manibus Sacerdotem communicare.

RESOL. XL.

An Sacerdos possit communicare seipsum extra Missam? Et an hoc non solum in casu necessitatis, sed etiam deuotionis causa? Et in talibus si adsit Diaconus, an possit Sacerdos communicare se ex eo, quod Sacerdos debet propriis manibus seipsum communicare, quando Diaconus illi Sacramentum defert tempore mortis? Ex part. 2. tr. 14. Ref. 53.

Sup. contento in hoc & seq. §. in Ref. præterita, à principio vsque ad §. Et hæc. & infra in Ref. 66. §. ult. & in to. 3. tr. 1. Ref. 56. §. penult. Et tandem post.

§. 1. Non posse, nisi in casu necessitatis, docet Filliucius tom. 1. tract. 4. cap. 9. n. 285. Armilla ver. communio, num. 8. Caietanus eodem ver. Villalobos in summa tom. 1. tract. 7. cap. 48. num. 1.

2. Sed ego contrariam sententiam probabiliorẽ esse iudico, nempe posse, Sacerdotem, non solum in casu necessitatis, sed etiam deuotionis causa, seipsum communicare extra Missam ex præconsecratis, vbi tamen non esset, nisi ipse tantum Sacerdos; quia in hoc Sacramento non requiritur, vt in aliis, vt minister sit persona distincta à suscipiente, & sic in die Parasceues communicat se ipsum, non consecrando. Et hanc sententiam docet Syluius in 3. part. quæst. 82. artic. 4. Homobonus de exam. Eccles. part. 1. tractat. 4. cap. 11. num. 106. Fagundez tract. 3. lib. 3. cap. 3. num. 7. cum Suarez in 3. part. 3. disput. 72. sect. 3. Sed supradicta doctrina in praxi tenenda est: secluso scandalo, quod quidem scandalum faciliè ipse Sacerdos vitare poterit, monendo astantes, ne scandalum patiantur: nam ita facere in illo casu sibi licet.

Sup. contento in hoc §. in Ref. 1. not. præterite, à §. Et hæc, & in Ref. 2. in eodem §. & pro parte & articulo mortis contento in hoc textu, infra in Ref. 64.

3. Obseruat tamen Fagundez, quod si in tali casu adesset Diaconus, non possit tunc Sacerdos se ipsum communicare, quia adest minister ex privilegio competens. Sed hæc limitatio mihi non placet. Nam ex ipso Fagundez ibid. Filliucio, & Villalobos vbi sup. Sacerdos debet propriis manibus se ipsum communicare, quando Diaconus illi Sacramentum defert tempore mortis, vt docet Durandus in 4. dist. 13. §. 4. Ergo etiam poterit se ipsum propriis manibus in nostro casu communicare, etiam si adsit Diaconus: nam etiam Diaconus tempore mortis est minister competens. Et tamen (vt diximus) tunc Sacer-

dos non ex manibus Diaconi, sed suis debet sacramentum Eucharistiam accipere. Ergo idem facere debet in casu nostro.

RESOL. XLI.

An dicitur Sacerdos in tali casu possit se communicare qualibet hora diei post meridiem? Ex part. 2. tr. 14. Ref. 54.

§. 1. Respondeo affirmatiuè, cum Azotio part. 1. lib. 10. cap. 25. quæst. 7. Syluius in 3. part. 9. artic. 10. Henriquez lib. 8. cap. 54. num. 5. Etmanus Sa verb. Eucharist. num. 19. & aliis, quia nullo iure prohibetur, qualibet hora communicare, dummodo absit scandalum, & qui se communicare petit, ipse prius sit: nam prohibitio in hoc casu cadit super consecrationem non faciendam post meridiem à multo tempore, non autem contra sacram Communionem tunc suscipiendam. Et ita etiam docet hanc opinionem Zanardus in direct. Theol. part. 1. de Eucharist. cap. 9. quæst. 17. licet Coninch de Sacram. quæst. 80. art. 10. num. 87. & alij asserant, ex reuerentia tanti Sacramenti debita, non esse extra necessitatem permitendum, vt aliquis sub vesperam, & qualibet hora diei communicet.

RESOL. XLII.

An Sacerdos corpus Christi ab alio Ministro præ deuotione, seu in die Parasceues sumens, debet solum ex Ecclesiastico præcepto adhibere cap. Eccles. dist. 23. Et an huiusmodi Decretum sit contrarium vsu abrogatum? Ex part. 2. tract. 14. Ref. 20.

§. 1. Affirmatiuè respondet Naldus in sum. ver. Missa, num. 6. & verb. Sacerdos, num. 6. Homobonus de exam. Eccles. tract. 4. Part. 1. cap. 11. quæst. 106. si Sacerdos sit in his partibus Italie, cum ipsam in hac provincia hoc obstruetur.

2. Sed Azotius part. 1. lib. 1. cap. 27. quæst. 11. contrarium asserit: putat enim, huiusmodi decretum esse vsu abrogatum. Et hanc sententiam docet etiam Prigianus in 4. tom. 1. distinct. 13. quæst. 2. art. 5. in fine, fol. 610. & nouissimè Gauantus in comment. ad Paul. Miss. tom. 1. par. 4. tit. 8. num. 7.

RESOL. XLIII.

An recipiens Eucharistiam contra præceptum aliquod humanum committat duo peccata, vnum contra prohibitionem illam; alterum, quia communicat indignè? Et an hæc circumstantia sit explicanda in confessione? Et deducitur, an dupliciter peccet, qui se ingurgiat, quo tempore erat indiditum ieiunium, nam & temporantiam, & Ecclesiasticam ieiunij legem violat? Ex p. 5. tract. 13. & Misc. 1. Ref. 62.

§. 1. Casus est practicabilis, maxime in ecclesia, si communicatis, & nouissimè contra aliquid præceptum sententiam docet Theophilus Raynandus de monitor. part. 2. cap. num. 17. vbi sic ait. Quæstio vis non sit duplex peccatum communicare ab indignè confessione, eo quod tunc non præcipitur peccatum per se, sed tantum ratione Communionis, vi reprobantur Vaquez 1. part. distinct. 208. num. 24. & Suarez num. 4. 3. part. distinct. 35. sect. 4. contra Canonicum relict.